

Rapla valla arengukava lisa 5 – Rapla valla eelarvestrateegia (2022 – 2025) projekt ettepanekuteks

Rapla valla eelarvestrateegia on arengukavast tulenev finantsplaan: mis seob valla prioriteedid, vajadused ja võimalused ning annab rahalised piirid tegevuste tegemiseks ning on alusmaterjal järgmise aasta eelarve koostamisel (kontrollnumbrid valdkondades).

Eelarvestrateegia koostamisel on lähtutud:

Tulude ja kulude prognoosimisel on aluseks Rahandusministeeriumi kevadine majandusprognoos (tööhõive kasv, keskmise palga nominaalkasv, tarbijahinnaindeksi muutus), eelmise perioodi tegelikud kulud ja tegevuskavas planeeritud tegevused.

Tabel 1 Rahandusministeeriumi 2021. aasta kevadise majandusprognoosi põhinäitajad

	2011-2018	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
SKP reaalkasv	3,7	5	-2,9	2,5	4,8	3,2	3,1	2,9
Tarbijahinnaindeks	2,3	2,3	-0,4	2	2,1	2	1,9	1,9
Tööhõive kasv	2	1	-2,2	-0,9	0,8	0,6	0,4	0,2
Tööpuuduse määr	7,8	4,4	6,8	8	7,3	6,6	6,2	6
Keskmine palk		1 407	1 448	1 504	1 588	1 668	1 749	1 832
Palga nominaalkasv	6,5	7,5	2,9	3,9	5,6	5,1	4,9	4,7

*prognoos

Tulubaasi planeerimisel on arvestatud: Elanike arv püsib ca 13 tuhat, millest ligikaudu 50% on maksumaksjad ja sissetulekute kasv on 2023.aastast ca 5% ja riigi poolt eraldatav tulumaksu % jääb samaks.

Tabel 2 Elanike ja maksumaksjate arv, keskmine sissetulek ja planeeritav tulumaksu laekumine 2020–2025

	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Elanike arv	13 047	13 100	13 100	13 100	13 113	13 126
Maksumaksjate arv*	6 524	6 517	6 569	6 608	6 635	6 648
Maksumaksjate arvu muutus	-1,3%	-0,1%	0,8%	0,6%	0,4%	0,2%
Väljamaksed füüsilistele isikutele*	98 564 592	98 456 644	103 214 069	109 025 021	114 934 177	120 922 248
Sissetulek inimese kohta kuus	1 259	1 259	1 309	1 375	1 444	1 516
Planeeritav sissetuleku kasv Rapla vallas	4,0%	0,0%	4,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Tulumaksu laekumine*	12 005 176	11 775 415	12 344 403	13 039 393	13 746 128	14 462 301
Tulumaksu suurenemise maht	350 985	-229 761	568 988	694 990	706 735	716 173
Tulumaksu laekumise kasv	3,0%	-1,9%	4,8%	5,6%	5,4%	5,2%
Tulumaksu eraldamise %*	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%
Maksumaksjate osatähtsus elanikkonnast	50,0%	49,7%	50,1%	50,4%	50,6%	50,6%

Maamaksu arvestamisel on aluseks eelmise perioodi tegelik tulu. 2024. aastast on arvestatud maamaksu tulu tõus: 2022. aasta toimub maa korraline hindamine, mis võetakse aluseks maa maksustamisel ning planeeritult suurendab uus hindamine omavalitsuse tulu järgnevatel perioodidel.

Tulud kaupade ja teenuste müügist: õppekulu alus- ja huvihariduses, rendid, hooldekodu kohatasud on seotud tarbijahinnaindeksi tõusuga. (Kui tõus on suurem kulude poolel – on tõus kiirem ka omatulu teenustest).

Tasandusfondi maht on strateegiaperioodil võrdne 2021. aasta planeerituga, **toetusfondi** aluseks on eelneva perioodi maht, millest on maha arvestatud täiskasvanud õppele eraldatud toetus ning riigi poolt toetatud õpetajate palgafondi osa suureneb sama protsendi võrra, mis on planeeritud valla personalikulude tõusuks.

Muud saadud toetused tegevuskuludes: kajastatud Kultuuriministeeriumi toetus raamatukogule, kolipiima ja puuvilja toetus ning täna teadaolevad ja jätkuvad sotsiaalvaldkonna toetused.

Muudes tegevustuludes on kajastatud ressursitasud (vee erikasutus, kohalike tähtsusega maardlate kaevandamisõiguse tasu), mis on planeeritud samas suurusjärgus eelneva perioodiga.

Hetkel on kajastatud strateegias **põhivara soetuseks saadava sihtfinantseerimise** all objektid, millele on tehtud taotlused toetusvahendite saamiseks või millel on olemas volikogu nõusolek rahastamisotsuse taotlemiseks.

Planeeritav põhivarade müügi prognoos on saadud arvestades olemasolevaid müügiotsuseid ning eelnevate perioodide müügitulemusi.

Põhitegevuse tulude tõus on vaadeldaval perioodil planeeritud keskmiselt 3,5% aastas

Kulubaasi planeerimisel on arvestatud: personalikulude tõusuks 4% aastas; majanduskulud ja toetused tõusevad tarbijahinnaindeksi tõusu mahus v.a. 2022. aasta, kus kulude maht jääb 2021. aasta algeelarve tasemele.

Kuludes on arvestatud aastast 2022. uue lasteaiarühma avamisega seotud kulud.

Reservfondi maht 1% tegevustuludest.

Põhitegevuse kulude tõus on vaadeldaval perioodil planeeritud keskmiselt 1,7% aastas.

Investeeringute osas: objektid lisanduvad üldjuhul varem kokkulepitud kavast (lisa 4) ja eelistatud on välisrahastusega projektid. Hetkel on strateegias vabu vahendeid **2 – 5 miljonit eurot**, kui põhitegevuse tulem kasvab planeeritud mahus. Antud summa sisse tuleb arvestada ka järgneval perioodil AS Rapla Vesi planeeritavad investeeringud.

Netovõlakoorumus: kuni 2024. aastani on lubatud kas 10-kordne põhitegevuse tulem või 80% põhitegevuse tuludest, kumb on suurem, kuid mitterohkem kui 100% põhitegevustuludest. 2025. aastast hakkab arvestuslik alus vähenema 5% võrra ning 2028. aastaks on netovõlakoorumuse maht varem nõutud tasemel.

2021 - 2025. aasta tõuseb oma finantseerimisvõimekus perioodi lõpuks 8%ni, kuid tulem ei kata laenu ja intressimakseid ning investeeringud kaetakse kõik vaid laenu vahenditega.

Põhitegevustulude mahud endised: 62% maksutulud; 30% toetused; 8% omatulu.

Põhitegevuskulud: personalikulud 62%, majandus 30% ja toetused 7% ja reservfond ca 1% .

Netovõlakoorumus tõuseb antud plaani alusel ca 50%ni ja laenukoormus tõuseb 11 miljonini.

Tabel 3 Rapla Vallavalitsuse arvestusüksuse 2020-2025 eelarvestrateegia kava

	2020 täitmine	2021 kava	2022 kava	2023 kava	2024 kava	2025 kava
Põhitegevuse tulud kokku	22 103 191	21 181 665	21 225 728	22 155 427	23 138 744	24 143 125
Maksutulud	12 476 164	12 245 415	12 814 403	13 509 393	14 249 028	15 000 403
sh tulumaks	12 005 076	11 775 415	12 344 403	13 039 393	13 746 128	14 462 301
sh maamaks	471 088	470 000	470 000	470 000	502 900	538 103
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 713 181	1 754 486	1 726 486	1 777 716	1 830 638	1 885 314
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 796 562	7 074 764	6 577 839	6 761 319	6 952 078	7 150 408
sh tasandusfond	920 423	891 904	891 904	891 904	891 904	891 904
sh toetusfond	6 266 388	5 612 022	5 401 430	5 581 924	5 769 637	5 964 860
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	609 751	570 838	284 505	287 491	290 537	293 644
Muud tegevustulud	117 283	107 000	107 000	107 000	107 000	107 000
Põhitegevuse kulud kokku	18 122 744	20 971 472	20 410 837	21 025 146	21 702 031	22 428 806
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 354 666	1 614 439	1 541 392	1 564 762	1 588 599	1 612 914
Muud tegevuskulud	16 768 078	19 357 033	18 869 445	19 460 384	20 113 432	20 815 892
sh personalikulud	11 517 673	12 388 268	12 424 913	12 921 909	13 438 786	13 996 337
sh majandamiskulud	5 236 984	6 762 415	6 232 275	6 316 921	6 443 259	6 578 124
sh katkestamatud kasutusrendimaksed	60 702	55 416	33 113	26 392	22 517	9 346
sh muud kulud	13 420	206 350	212 257	221 554	231 387	241 431
Põhitegevuse tulem	3 980 448	210 193	814 891	1 130 281	1 436 713	1 714 319
Investeeringustegevus kokku	-2 786 653	-6 076 422	-2 074 028	-3 700 294	-3 841 929	-1 361 440
Põhivara müük (+)	58 003	249 850	130 000	30 000	30 000	30 000
Põhivara soetus (-)	-4 202 634	-9 126 560	-3 763 450	-5 356 400	-3 604 400	-1 082 100
sh projektide omaosalus	-2 758 971	-5 968 688	-2 059 000	-3 542 400	-3 604 400	-1 082 100
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 443 663	3 157 872	1 704 450	1 814 000	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-45 859	-253 754	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	3 434	0		0		
Tagasilaekuvad laenud (+)	22 100	0				
Finantstulud (+)	708	3 100	2 000	2 000	2 000	2 000
Finantskulud (-)	-66 068	-106 930	-117 028	-159 894	-239 529	-281 340
Eelarve tulem	1 193 794	-5 866 229	-1 259 137	-2 570 013	-2 405 216	352 879
Finantseerimistegevus	-785 868	1 242 092	97 497	2 594 639	2 246 228	-607 917
Kohustiste võtmine (+)	173 165	2 000 000	1 000 000	3 500 000	3 500 000	1 000 000
Kohustiste tasumine (-)	-959 033	-757 908	-902 503	-905 361	-1 253 772	-1 607 917
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	1 539 702	-4 624 137	-1 161 640	24 626	-158 988	-255 038

	2020 täitmine	2021 kava	2022 kava	2023 kava	2024 kava	2025 kava
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	1 131 775	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	6 332 017	1 707 880	546 240	570 866	411 878	156 840
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	7 400 743	7 008 945	7 073 329	9 641 576	11 865 287	11 248 024
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent, sihtfinantseerimise kohustised, saadud ettemaksed	1 726 497	92 607	59 494	33 102	10 585	1 239
Netovõlakoormus (eurodes)	1 068 725	5 301 064	6 527 088	9 070 710	11 453 409	11 091 184
Netovõlakoormus (%)	4,8%	25,0%	30,8%	40,9%	49,5%	45,9%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	22 103 191	16 945 332	16 980 582	17 724 342	18 510 995	18 107 344
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	21 034 466	11 644 268	10 453 494	8 653 632	7 057 587	7 016 160
Vaba netovõlakoormus 60% (eurodes)	21 034 466	7 407 934	6 208 347	4 222 546	2 429 837	3 394 690
Põhitegevuse tulude muutus	-	-4%	0%	4%	4%	4%
Põhitegevuse kulude muutus	-	16%	-3%	3%	3%	3%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,22	1,01	1,04	1,05	1,07	1,08

Joonis 1. Investeeringud valdkondade lõikes perioodil 2020–2025 (eurodes)

